

سؤال

ردیف

بارم

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴نمره)

۰/۵

۱

کلمات صحیح را از میان کلمات داخل کمانک انتخاب کنید.

(الف) موبدان کتاب (اوستا - درخت آسوریک) را برای انجام مراسم دینی می خواندند.

(ب) موضوع اصلی شاهنامه ابومنصوری (تاریخ گذشته ی ایران - روایت حاکمان خراسان) است.

۱

۲

جاهای خالی را پر کنید .

(الف) در زمان ساسانیان مهم ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد.

(ب) حماسه ملی و شعر حماسی با به اوج می رسد.

(پ) فارسی میانه به دو گروه و تقسیم می شود.

۰/۵

۳

هر توضیح ستون الف را به کلمه ی مربوط در ستون ب وصل کنید.

ب	الف
آثار مکتوب	* هر چیز که ذهن را به یویایی در آورد.
خوانش دقیق متن	* اولین مرحله در بررسی متن

۱

۴

پاسخ کوتاه دهید.

(الف) چرا غزنویان زبان فارسی را گسترش دادند؟

(ب) چرا در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنج هنوز بیشتر دانشمندان ایرانی آثار خود را به عربی می نوشتند؟

۱

۵

یک ویژگی شعر و یک ویژگی نثر را در قرن چهارم نیمه اول قرن پنج بنویسید.

۰/۵

۶

موسیقی شعر (۶نمره)

هر بیت چه حس و حال عاطفی را منتقل می کند؟

(الف) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده ای مرحبا

(ب) زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم

۰/۲۵

۷

واج / ی / در کدام واژه، صامت است.

(الف) سیر (ب) سیب (ج) صید (د) بیش

۰/۵

۸

صامت ها و مصوت های واژه ی «خواهش» را بنویسید.

سؤال

ردیف

بارم

۹	کلمه ی «عطر آگین» را یک بار با حذف همزه و یک بار بدون حذف همزه بخوانید ، هجاهای آن را بنویسید و علامت هجایی آن را قرار دهید.	۱
	الف: با حذف همزه : هجا : ب: بدون حذف همزه : هجا : علائم : علائم :	
۱۰	شعر زیر را بخوانید ، سپس هجاها را جدا جدا بنویسید و علامت هر هجا را قرار دهید. خدایا تو دانی که بر ما چه آمد / خدایا تو دانی که ما را چه می شد.	۲
۱۱	برای هر کلمه، یک کلمه ی هم وزن بنویسید. (اول وزن کلمه را مشخص کنید) ماهرانه آرزو	۱
۱۲	در بیت : «الا یا ایها الساقی ادر کأساً وناولها / که عشق آسان نمود اولی افتاد مشکل ها» کدام علائم هجایی چهار بار در هر مصراع تکرار شده ؟ الف) U --- ب) U -- ج) U - - د) U - -	۰/۲۵
۱۳	درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. الف) وزن در شعر جنبه ی تزئینی دارد. ☐ درست ☐ نادرست ب) هجای پایان مصراع ، همیشه بلند حساب می شود. ☐ درست ☐ نادرست	۰/۵
۱۴	زیبایی شناسی (۶نمره) در بیت زیر، تکرار چه صامت ها و مصوت هایی باعث ایجاد آرایه ی واج آرایه شده است؟ «نه ن ز بی عملی در جهان ملولم و بس / ملامت علما هم ز علم به عمل است»	۰/۵
۱۵	در بیت : «گفتم به نیرنگ و فسون پنهان کنم ریش درون / پنهان نمی ماند که خون بر آستانم می رود.» الف) یک سجع مطرف بیابید؟ ب) دو واژه ای که سجع متوازی دارند کدامند؟ پ) ارزش موسیقایی کدامیک از سجع ها بیشتر است؟ ت) یک واژه از خودتان بنویسید که با واژه ی «پنهان» سجع متوازن داشته باشد.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۶	بیت های زیر را از لحاظ داشتن آرایه ی واج آرایه یا واژه آرایه بررسی کنید. الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز / همچو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن ب) ای داد به داد دل ما کس نرسید / از بس که بلند بود داد دل ما	۰/۵
۱۷	درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.	۰/۵

سؤال

ردیف

بارم

الف) واج آرایبی صامت ها از مصوت ها محسوس تر است. درست نادرست

ب) سجع موسیقی نثر را افزایش می دهد و باعث ایجاد موسیقی در شعر می شود. درست نادرست

۰/۷۵

۱۸

چرا کلمات مشخص شده را نمی توان نمونه ای برای «واژه آرایبی» دانست؟
عشق شوری در نهاد ما نهاد

۲/۲۵

۱۹

در نوشته های زیر، سجع ها را بیابید و انواع آن ها را مشخص کنید.

الف) هنرمند هر جا رود قدر بیند و بر صدر نشیند . کلمات و
نوع سجع :

ب) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع . کلمات و
نوع سجع :

پ) ذکر او مرهم دل مجروح است و مهر او ، بلانشینان را کشتی نوح است. کلمات و
نوع سجع :

۰/۷۵

۲۰

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)

متن زیر را بخوانید و موارد خواسته شده را در جدول بنویسید.

« تا توانی از نیکی و نیکی کردن میاسا و خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای. و چون نمودی به خلاف نموده مباش. به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی- و اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد. و اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که تیمار غم و شادی تو دارد. و اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن و به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد.»

قلمرو زبانی

الف: یک نمونه کاربرد دستور تاریخی :
ب: تفاوتی معنایی کمله «که» در عبارت : «که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد»:

۰/۵

قلمرو ادبی

پ: نمونه ای برای آرایه ی کنایه :
ت: نمونه ای برای آرایه تضاد :

۰/۵

قلمرو فکری

ث: دو پیام از متن : ۱ :
۲ :

۰/۵

تعیین نوع

ج: نوع متن :

۰/۲۵

۲۱

شعر را بخوانید و موارد خواسته شده را بنویسید.

خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدش
جبهه ی وا کرده ای پیوسته چون گل بایدش
بر زبان بند گرانی از تأمل بایدش
دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش
از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش

هر که زین گلشن لبی خندان تر از گل بایدش
خُرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست
هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود
صبر بر جود فلک کن تا بر آبی رو سفید
قطره ی آب که دارد در نظر گوهر شدن
قلمرو زبانی: الف- معنی کلمه ی (جَبَهِه):
ب- یک نمونه واژه ی «وندی»:

۰/۲۵

اداره کل آموزش و پرورش شهرستانهای استان تهران
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ناحیه ۲ ری
دبیرستان غیردولتی دخترانه دکتر حسابی (دوره دوم)
(سال تحصیلی ۱۴۰۰-۹۹)

شماره سندلی

سؤال

مهر آموزشگاه در تمام

صفحات زده شود

نام و نام خانوادگی:

کلاس / پایه: دهم

رشته: انسانی

نام دبیر: خانم

نام درس: علوم و فنون

تاریخ امتحان ۱۳۹۹/۱۰/۳۰

نوبت صبح / عصر: صبح

تعداد صفحه ۴

صفحه ۱

زمان امتحان: ۸۰ دقیقه

بارم

سؤال

ردیف

۰/۲۵	قلمرو ادبی: پ- قالب شعر چیست؟
۰/۷۵	ت- ردیف و قافیه را در بیت اول بنویسید. ث- یک آرایه بیابید و بنویسید.
۰/۵	قلمرو فکری: ج- پیام بیت ۴ را بنویسید.

موفق باشید
- و خدایی که در این نزدیکی است -

limoonad
Education For All